

13. kapitola

Len pred minútou

Bordeaux

24. máj 1937

Bol som celý bez seba. Nevedel som, že úzkosť sa prejavuje aj telesne, ale zvieralo mi hrud' a ťažko sa mi dýchalo. Manuel mi povedal, aby som si sadol na lavičku a upokojil sa, ale bolesť sa ešte zhoršila. Jedna staršia pani zbadala, že mi niečo je, a prišla k nám. Nerozumeli sme jej, lebo hovorila po francúzsky, ale zavolala k nám žandára.

„Viem trochu po španielsky,“ povedal žandár. „Môj star-ký bol zo Španielska.“

S Manuelom sme sa na seba s nádejou pozreli. No žandár sa po pár otázkach zatváril pochmúrne. „Mali sme niekoľko prípadov zmiznutia španielskych detí. Zdá sa, že španielski povstalci ich unášajú a vozia naspäť cez hranicu.“

Človeku nešlo do hlavy, že náš nepriateľ je schopný zájsť až tak ďaleko.

„Kedy si ich videl naposledy?“ spýtal sa ma žandár.

„Asi pred pätnástimi minútami,“ odvetil som.

Žandár zvýšil hlas, aby ho počuli všetci naokolo. „Nieкто musel niečo vidieť.“ Dospeli v obchodoch a stánkoch, ktorí nás predtým ignorovali, sa teraz rozhovorili a ukazovali, ktorým smerom išli moje sestry. Uličkami sme prešli k hlavnému trhu, ktorý páchol zhnitou zeleninou a rybami. Žandár oslovil predavača a ten ukázal na starú trojposchodovú budovu. Zvonka vyzerala ako stredoveký dom s balkónom, ktorý ledva podpierali drevené výstuhy, a fasáda bola celá popraskaná. Vchod nebol zamknutý. Vošli sme dnu a žandár zaklopal na prvé dvere, na ktoré sme narazili. Nikto sa neozval. To isté sa stalo pri každých dverách, až sme kým sme nevyšli na najvyššie poschodie.

Za dverami zavrzgalo drevo, ozvali kroky a potom zvuk dvíhania krytu na priezore. Zarachotila zámka a zjavila sa pred nami starenka so sivými vlasmi, okrúhlymi okuliarmi a zaskočeným výrazom.

„Prepáčte, pani, že vás vyrušujeme, ale hľadáme dve španielske dievčatá.“

Starenka sa tvárila prekvapene, ale milo sa usmiala a ubezpečila žandára, že je celý deň doma a nikoho nevidela. Žandár sa k nám obrátil a rezignovane pokrčil plecami. Starenka začala zatvárať dvere, ale začul som čosi, čo pripomínalo pridusený detský výkrik.

„Ana!“ zvolala som.

„Marco!“ ozvalo sa zo zadnej časti bytu.

Strčil som do dverí a žena spadla. Žandár ju preskočil a vrhli sme sa cez chodbu k dverám, ale boli zamknuté.

„Kde sú kľúče?“ zvolal žandár. Starena zavrtela hlavou. Žandár o pár krokov cúvol a vykopol dvere. Staré drevo sa rozpadlo. Vbehol som dnu, sestry sa na mňa vrhli a spolu sme sa zvalili na zem.

„Nehnevaj sa!“ zvolala Ana a zaborila si tvár na moje kolenná. Isabel sa k nám obom tísila a chvíľu trvalo, kým sme vstali.

Starena však vyskočila rezkejšie, než by sa dalo čakať, a začala na nás vykrikovať po španielsky. „Ste banda komunistických sopliakov! Mohla som vás poslať domov a aspoň by ste mali šancu dostať rozum, ale vám niet pomoci! Patríte k prekliatej rase!“

Manuel zastal pred starenou. „Ste šialená!“ vyprskol.

„Šialená? Vlastenci všetko riskujú, aby zachránili Španielsko. Tí nechutní červení...“

Pristúpil k nej žandár a pokojne prehovoril: „Dopustili ste sa vážneho prečinu. Tieto deti sú tu na pozvanie francúzskej vlády a majú namierené do Mexika. Už dosť trpeli a nepotrebujú, aby im ešte ubližovali ľudia ako vy.“

„Poskokovia komunistov!“ Žena takmer prskala sliny žandárovi do tváre. „Prišla ich hodina. O chvíľu budú slušní ľudia utekať z kontinentu pred červenými hordami. Ľudový front je hanbou Francúzska a privedie nás k ďalšej vojne alebo k anarchii.“

Žandár si zapísal ženine osobné údaje, potom sme sa všetci piati pobrali preč. Keď sme schádzali po schodoch, starena na nás vykrikovala zmesou španielčiny a francúzštiny a jej hlas sa odrážal od stien. Keď žandár otváral vchodové dvere, Ana a Isabel sa triasli. Žandár nás odprevadil ku katedrále a zaplatil nám taxík k hotelu.

„Za všetko sa ospravedlňujem. Postarám sa, aby tú ženu stihol spravodlivý trest,“ povedal predtým, ako nám zavrel dvere na taxíku.

„Ďakujeme, že ste nám pomohli, pane.“ Z úst sa mi vydral priškrtený zvuk.

Žandár si zložil čiapku, zasalutoval a taxík sa vydal po ceste, ktorá viedla popri rieke. O pár minút sme boli v hoteli. Všetci sme si vydýchli, že sme v bezpečí, a sadli sme si na schody. Ani som sa nestihol spýtať, čo sa stalo, a Isabel sa rozhovorila.

„Netušili sme, že tá starinka je taká striga. Sedeli sme na lavičke a išla okolo s taškami. Zastala pred nami a hovorila niečo po francúzsky, ale nerozumeli sme jej. Keď nás počula, začala hovoriť po španielsky. Povedala nám, že je zo Španielska, ale už dlho žije vo Francúzsku, že je dôchodkyňa a býva sama. Poprosila nás, aby sme jej pomohli odniesť tašky, a povedala, že býva neďaleko. Prišlo nám jej ľúto, tak sme jej zobrali tašky. Mysleli sme si, že sa hneď vrátíme, preto sme ti nič nepovedali, Marco. Bola veľmi milá a spýtala sa nás, kam máme namierené a či tu máme rodičov. Prekvapilo ju, že sme tak ďaleko od Španielska. A tak sme jej vysvetlili, že utekáme pred vojnou.“

Zvyšok dorozprávala Ana. „Vošli sme do domu a vyniesli sme jej tašky do bytu. Povedala nám, že nám donesie sladkosti, aby sme počkali v izbe. Kým sme sa spamätali, zamkla nás tam. Strašne som sa bála.“

Postavil som sa pred sestry. „Veľmi ma to mrzí, ale musíte sa naučiť, že nemôžete nikomu dôverovať.“

„Bola to len starinka a chceli sme jej pomôcť,“ vysvetľovala Isabel.

„Ale bola to stará fašistka,“ namietol som. „Teraz som za vás zodpovedný a za žiadnych okolností odo mňa nemôžete odísť. Čo by sa stalo, keby sme vás nenašli? Ani na to nechcem myslieť.“

Manuel mi položil ruku na plece. „Nerozčuľuj sa, už je dobre.“

Mario Escobar

Pokúsil som sa upokojiť. Jedno dieťa nám prišlo povedať, že sa máme ísť najesť. Cestou do jedálne mi v hlave zneli mamine slová. Bol som zodpovedný na svoje sestry. Všetko sme stratili: rodinu, domov, vlast aj chudobné detstvo. Nemohli sme si dovoliť byť naivní. Naivita bola vtedy príliš nebezpečná.